

Nr 21.

Ankom till riksdagens kansli den 9 april 1934 kl. 3 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion angående åvägabringande av ett särskilt skattesystem för sjöfolk.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren av herr *Lindberg* i Stockholm väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 104, har hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning för åvägabringande av särskilt skattesystem för sjöfolk, då med beaktande av vad i motionens motivering framförts.»

I motionen har framhållits, att avgivandet av självdeklarationer medförde särskilda svårigheter för sjöfolk och att till följd därav flertalet sjömän, framför allt de, som sysselsattes i utrikes sjöfart, icke kunde avlämna självdeklaration, med påföljd att de ofta taxerades för högre inkomst än den åtnjutna. Genom att sjöfolket ofta bytte anställning försvårades utskyldsbetalningen för dem. Härigenom bleve meddelade beslut om införsel i avlöning för utskylder särskilt betungande för sjömännen, i det att understundom sjömän, som under en längre tid varit arbetslösa, på en gång avkrävdes utskylder till betydande belopp. Det vore därför förklarligt, att sådana personer funnit det lönlöst att behålla sin anställning, helst det kunde antagas, att anställningen upphörde, innan utskylderna hunnit erläggas. För arbetsgivarna medförde det ett ganska stort besvär att handhava dessa införselar. Till undvikande av nu nämnda olägenheter har motionären förordat införande av ett sådant system beträffande sjömän, att ett visst skattebelopp månadsvis innehölles efter en på förhand bestämd procentsats.

De särskilda förhållanden, under vilka sjöfolket arbetar, hava otvivelaktigt medfört svårigheter för sjömän, framför allt de i utrikes sjöfart sysselsatta, att fullgöra dem åliggande skyldigheter att avgiva självdeklaration samt att erlägga påförda utskylder. Nu nämnda omständigheter hava orsakat, att sjömännen i stor omfattning underlåtit att fullgöra sin deklarationsplikt och utskyldsbetalning. I sin ordning har detta medfört att sjömännen ofta obehörigen undgått taxering eller taxerats oriktigt samt att avsevärda belopp, som påförts dem i utskylder, icke kommit att inflyta. Olägenheter hava sålunda uppkommit såväl för de skattskyldiga själva som för det allmänna.

Utskottet.

Föreliggande spörsmål kan ingalunda betraktas såsom en fråga av underordnad betydelse. Till ledning för dennas bedömande ur det allmännas ekonomiska synpunkt må framhållas, att kommerskollegium i ett den 5 december 1930 till chefen för handelsdepartementet avgivet yttrande upplyst, att antalet i utrikes sjöfart sysselsatta svenska sjömän beräknats uppgå till omkring 20,000 samt att totala avlöningsbeloppet till dessa — befälhavarnas avlöning frånräknad — kunde beräknas till mellan 30 och 35 miljoner kronor.

Enligt utskottets mening är det knappast möjligt att enbart genom en förbättrad tillämpning av gällande bestämmelser åstadkomma önskvärd rättelse i omförmälda missförhållanden. Utskottet har därför ansett sig böra förorda vidtagande av en utredning för vinnande av mera ändamålsenliga bestämmelser än de nuvarande rörande avgivande av självdeklaration samt erläggande av påförda utskylder för sjöfolk. Därvid bör undersökas, huruvida man icke kunde erhålla ett lätt tillämpligt och enkelt system, vilket samtidigt som det för de skattskyldiga underlättade deklarationsplikten och utskyldsbetalningens fullgörande tryggade det allmännas intresse att utfå utskylderna, utan att sjöfolket i fråga om grunderna för utgörande av de direkta skatterna försattes i en undantagsställning. I fråga om deklarationsplikten fullgörande bör tillses, att särskilda för sjöfolket avpassade formulär utarbetas, som för dem bliva lätt tillgängliga. Beträffande utskyldsbetalningen bör framhållas, att en större snabbhet i fråga om indrivningen är nödvändig för att åstadkomma den önskade effekten. En tänkbar utväg vore, att sjömännen, i likhet med vad å åtskilliga håll gäller i fråga om restaurangpersonal, genom myndigheternas försorg tilldelades särskilda skatteböcker, i vilka de påförda utskylderna infördes. Skatteboken borde kunna ersätta såväl självdeklaration och den löneuppgift arbetsgivaren har att lämna som jämväl debetsedel och kvitto å erlagda utskylder.

Därest en sådan skattebok skall kunna fylla med densamma avsett ändamål, är det uppenbarligen av vikt, att nämnda bok kommer den skattskyldige till handa i så god tid, att utskyldsbetalningen kan påbörjas i och med ingången av året näst efter det taxeringen verkställts. De av kommunerna beslutade utdebiteringarna äro emellertid icke kända inom sådan tid att detta blir möjligt. Det blir därför måhända nödvändigt, att särskild debetsedel å kommunalutskylder utfärdas. Emellertid har utskottet i detta sammanhang velat antyda en särskild synpunkt, som är värd att göras till föremål för beaktande. I fråga om ett stort antal av de i utrikes sjöfart sysselsatta gäller, att sambandet med hemortskommunen är tämligen ringa. Möjligen kan det därför befinnas riktigt att dessa, därest så kan ske utan att kommunernas berättigade intressen eftersättas, i fråga om skyldighet att erlagga kommunalutskylder likställas med svenska medborgare, som tillhört svensk beskickning hos utländsk makt eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens eller konsulatets

betjäning och som på grund av sin tjänst varit bosatt utomlands (se 69 § kommunalskattelagen). Sådana personer taxeras sålunda i Stockholm för gemensamt kommunalt ändamål. Jämlikt förordning den 28 september 1928 skall kommunal inkomstskatt för gemensamt kommunalt ändamål utgöras med 5 öre för varje skatteöre. Måhända vore det ändamålsenligt att för vinnande av effektivitet — ej minst med hänsyn till att på grund av brister i fråga om mantalsskrivningen ett stort antal sjömän sannolikt eljest komme att undgå taxering — en särskild taxeringsnämnd handhar taxering av sjömän.

I frågans nuvarande läge har utskottet icke ansett sig kunna närmare uttala sig om, huruvida de ifrågasatta åtgärderna böra omfatta alla å fartyg anställda personer eller begränsas till vissa grupper. Vissa skäl synas emellertid tala för att åtgärderna icke skola omfatta befälhavare och övriga personer av befälsklass samt icke heller sådana sjömän, som ej äro underkastade skyldighet att på- och avmönstra, medan behovet av ändrade bestämmelser gör sig starkast gällande i fråga om i utrikes sjöfart, särskilt i s. k. trampfart, sysselsatta personer.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av motionen II: 104 av herr Lindberg i Stockholm, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning rörande sådana ändringar i gällande lagstiftning, att taxeringsförfarandet och utskyldsbetalningen för sjöfolk förenklas och göras mera effektiva än för närvarande är fallet, ävensom för riksdagen framlägga de förslag, som av utredningen kunna för-
anledas.

Stockholm den 9 april 1934.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: se under betänkande nr 20.